

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Zlatohrávkové a soudců JUDr. Pavla Hornáka a JUDr. Václava Dudy v právní věci žalobkyně **Modré pyramidy stavební spořitelny, a. s.**, se sídlem v Praze 2, Bělehradská 128/222 (identifikační číslo 601 92 852), zastoupené JUDr. Luďkem Chvostou, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 854/14, za účasti **I. K.**, narozeného **_____**, bytem v **_____** zastoupeného JUDr. Jakubem Kadlecem, advokátem se sídlem v Praze 3, Lucemburská 1569/47, o nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 15 C 240/2017, o dovolání **I. K.** proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2019, č. j. 29 Co 131/2019-645, t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2019, č. j. 29 Co 131/2019-645, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. 10. 2018, č. j. 15 C 240/2017-491, **se ruší** a věc **se vrací** Obvodnímu soudu pro Prahu 2 k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhala nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra podle části páté o. s. ř., který vyhověl návrhu **I. K.** na určení, že smlouva o stavebním spoření ze dne 3. 12. 1999 č. **_____** trvá.

Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 26. 10. 2018, č. j. 15 C 240/2017-491, nahradil výroky I a III rozhodnutí Finančního arbitra ze dne 10. 7. 2017, evidenční číslo **_____**, ve znění rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne 25. 9. 2017, evidenční číslo **_____**, tak, že návrh **I. K.**, narozeného **_____** bytem **_____** ze dne 20. 4. 2016 se zamítá, a rozhodl o nákladech řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 5. 2019, č. j. 29 Co 131/2019-645, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o nákladech odvolacího řízení.

Soudy obou stupňů vycházely ze zjištění, že Finanční arbitr nálezem ze dne 10. 7. 2017, evidenční číslo [REDAKCE] vyhověl návrhu [REDAKCE] I [REDAKCE] K [REDAKCE] na určení, že smlouva o stavebním spoření ze dne 3. 12. 1999 č. [REDAKCE] trvá. Proti nálezu podala žalobkyně námitky, o nichž rozhodl Finanční arbitr dne 25. 9. 2017 rozhodnutím evidenční číslo [REDAKCE] tak, že určovací výrok nahradil uložením povinnosti žalobkyni obnovit a vést účet stavebního spoření a uvést jej do stavu, v jakém by byl, kdyby byl býval nebyl po dosažení cílové částky uzavřen a smlouva byla vypořádána. Správní orgán podložil své rozhodnutí zjištěním, že žalobkyně a [REDAKCE] I [REDAKCE] K [REDAKCE] uzavřeli dne 3. 12. 1999 smlouvu o stavebním spoření s cílovou částkou 125.000 Kč. Ve všeobecných obchodních podmínkách si smluvní strany sjednaly, že „na písemnou žádost účastníka, může stavební spořitelna zvýšit cílovou částku stavebního spoření“, přičemž „úhradu ve výši 1% z částky, o kterou byla cílová částka zvýšena, účtuje k tíži účastníka“ (čl. 9 odst. 1). V čl. 9 odst. 7 si ujednaly, že „přespořením cílové částky se rozumí stav, kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší než sjednaná cílová částka. Přespoření cílové částky není přípustné; v takovém případě účastník výslovně souhlasí s tím, že přespořenou částku zaokrouhlenou na celé tisíce Kč nahoru stavební spořitelna považuje automaticky za novou cílovou částku a rozdíl úhrady (viz odstavec 1) vzniklý navýšením cílové částky stavební spořitelna zúčtuje k tíži účtu účastníka. Pokud účastník dodatečně vyjádří nesouhlas s tímto postupem, má stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět“. Dne 29. 12. 2004 vložil [REDAKCE] I [REDAKCE] K [REDAKCE] mimořádný vklad 15.200 Kč, čímž se zůstatek na účtu stavebního spoření zvýšil na 127.752,10 Kč. Formou mimořádných vkladů pak od vzniku smlouvy až do 25. 6. 2015 vložil celkem 1.160.550 Kč. Přípisem ze dne 15. 5. 2015 mu žalobkyně oznámila, že ke dni 30. 4. 2015 bylo evidováno překročení cílové částky, že dále nesouhlasí s jejím navýšováním a vyplatí mu zůstatek účtu. Dne 25. 6. 2015 žalobkyně připsala naposledy úroky z vkladu. [REDAKCE] I [REDAKCE] K [REDAKCE] s postupem žalobkyně nesouhlasil a inicioval řízení před finančním arbitrem, který rozhodl v jeho prospěch. Zjištěný skutkový stav odvolací soud právně posoudil podle § 1, § 5 odst. 1 a § 7 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření a státní podpore stavebního spoření (dále jen „zákon č. 96/1993 Sb.“) ve spojení s § 603 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Výkladem všeobecných obchodních podmínek přisvědčil soudu prvního stupně, že smlouva o stavebním spoření byla uzavřena na dobu určitou, omezenou naspořením sjednané cílové částky, čímž také v dané věci došlo k naplnění účelu a ukončení smluvního vztahu. Výkladem článku 9 odst. 7 všeobecných obchodních podmínek dospěl k závěru, že je použitelný pouze ve výjimečném případě, navýší-li se zůstatek na účtu účastníka tak, že překročí sjednanou cílovou částku. Dojde-li k přespoření, je třeba takovou situaci vnímat jako návrh účastníka na novou cílovou částku, s čímž však musí druhá strana souhlasit. Odvolací soud odmítl interpretaci, že by zasíláním dalších prostředků na účet měl účastník automaticky nárok na zvýšení cílové částky a to proti vůli druhé smluvní strany, neboť by na základě jednání pouze jedné ze smluvních stran došlo ke změně smlouvy uzavřené na dobu určitou na smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal účastník řízení [REDAKCE] I [REDAKCE] K [REDAKCE] dovolání, neboť je přesvědčen, že odvolací soud rozhodl v rozporu s ustálenou judikaturou odvolacího soudu, zastoupenou rozhodnutími ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2367/2018, a ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2986/2018, v nichž se Nejvyšší soud ve skutkově obdobných věcech zabýval otázkou doby trvání smlouvy o stavebním spoření. Odvolacímu soudu vytýká, že v důsledku nesprávného výkladu článku 9 odst. 7 všeobecných obchodních podmínek chybně dovodil, že smlouva o stavebním spoření je uzavřena na dobu určitou,

a že nezohlednil, že podle všeobecných obchodních podmínek smluvní vztah zaniká vyplacením uspořené částky a nikoliv dosažením sjednané cílové částky. Navrhuje, aby dovolací soud rozsudky soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ve svém vyjádření k dovolání vyslovuje ve prospěch správnosti rozsudku odvolacího soudu a navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání zamítl a přiznal jí právo na náhradu nákladů dovolacího řízení. Obsáhle prezentuje svůj nesouhlasný názor se závěry obsaženými v rozhodnutích Nejvyššího soudu, na které dovolatel poukázal. Úvahy dovolatele označuje za „absurdní obecně i v právním slova smyslu“ a předkládá vlastní důvody podporující jím zpochybněný závěr, že smlouva o stavebním spoření je smlouvou uzavřenou na dobu určitou. Připomíná přitom další rozhodnutí, v nichž Obvodní soud pro Prahu 2 a Městský soud v Praze, dovodily stejné závěry jako v nyní napadeném rozhodnutí.

Nejvyšší soud věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., čl. II bod 2 zákona č. 296/2017 Sb., dále jen „o. s. ř.“).

Podle § 245 o. s. ř. není-li v této části uvedeno jinak, užijí se přiměřeně ustanovení části první až čtvrté tohoto zákona.

Podle § 237 o. s. ř. platí, že – není-li stanoveno jinak – je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Podle § 241a odst. 1 o. s. ř. lze dovolání podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (srov. § 239 o. s. ř.).

Dovolatel předkládá k dovolacímu přezkumu závěr odvolacího soudu, že posuzovaná smlouva o stavebním spoření byla uzavřena na dobu určitou, pročež dosažením cílové částky byl smluvní vztah ukončen. Jelikož tuto právní otázku, na níž je napadené rozhodnutí založeno, odvolací soud posoudil v rozporu s již ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu, je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř.

Podle ustanovení § 3028 odst. 3, věty první, o. z. se řídí – není-li dále stanoveno jinak – jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. Protože smlouva o stavebním spoření z 3. 12. 1999 založila závazkový právní vztah účastníků před nabytím účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., je rozhodující úprava podle dosavadních právních předpisů, tj. podle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“).

Nejvyšší soud se předestřenou otázkou v obdobných skutkových souvislostech (a ve sporech s toutéž žalobkyní) zabýval již v rozhodnutích ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2367/2018, a ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2986/2018 (na něž upozorňuje dovolatel) a též v rozsudku ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2013/2018. Zde přijal a odůvodnil závěr, že „způsoby, jimiž zaniknou subjektivní práva a povinnosti tvořící obsah

právního vztahu ze smlouvy o stavebním spoření, vyplývají ze smluvních ujednání a ze všeobecných obchodních podmínek. Pro odpověď na otázku, zda zánik nastává okamžikem, kdy účastník spořením dosáhl cílovou částku, tj. uplynutím doby ve smyslu § 578 obč. zák., je rozhodující výklad oddílu IV čl. 9 odst. 7 ve spojení s dalšími ustanoveními VOP (§ 35 odst. 2 obč. zák.)... ujednání o „automatickém“ navyšování cílové částky pokračujícím spořením účastníka stavebního spoření a přijímáním jeho plateb stavební spořitelnou na účet stavebního spoření, jež nepopírá účel smlouvy o stavebním spoření, vylučuje úvahu o omezení trvání právního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření ve smyslu § 578 obč. zák.“. Začátek a konec doby spoření stanovily všeobecné obchodní podmínky ve shodě s tím, co vyplývá z § 5 odst. 14 zákona č. 96/1993 Sb. [„...začíná dnem uzavření smlouvy a končí vyplacením vkladů účastníka, státní podpory a úroků z nich nebo poskytnutím úvěru (tj. dnem uzavření úvěrové smlouvy) nebo zánikem právnické osoby jako účastníka“].

Nejvyšší soud nemá důvod odchylovat se od uvedených závěrů, z čehož vyplývá, že odvolací soud posoudil otázku trvání právního vztahu ze smlouvy o stavebním spoření nesprávně.

Lze uzavřít, že z pohledu dosavadní ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu závěr odvolacího soudu neobstojí. Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 241a odst. 1 o. s. ř. tak byl dovolatelem uplatněn důvodně a Nejvyššímu soudu nezbylo než napadený rozsudek odvolacího soudu zrušit. Jelikož důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 2 k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř. o. s. ř.).

Soudy nižších stupňů jsou vázány právním názorem dovolacího soudu (§ 243g odst. 1, věta první, § 226 odst. 1 o. s. ř.).

O nákladech řízení rozhodne soud v novém rozhodnutí (§ 243g odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 18. 12. 2019

JUDr. Ivana Zlatohlávková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Bc. Pavlína Tručková